

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ผู้วิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และ ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Research)

ระยะที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัด หนองคาย โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกเทศมนตรี ประธานสภา เทศบาลตำบล นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประธานคณะกรรมการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 30 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 162 คน จำแนกเป็น นายกเทศมนตรี จำนวน 30 คน ประธานสภาเทศบาลตำบลจำนวน 30 คน นัก วิชา การศึกษาจำนวน 30 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 36 คน และประธานคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 36 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกเทศมนตรี ประธาน สภา เทศบาลตำบล นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประธานคณะกรรมการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 28 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็น นายกเทศมนตรีจำนวน 28 คน ประธานสภาเทศบาลตำบลจำนวน 28 คน นักวิชาการศึกษาจำนวน 28 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน และประธานคณะ กรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 30 คน ได้มาจากการใช้เทศบาลเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอนที่มาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 จำแนกประชากรตามขนาดของเทศบาลตำบล

1.2.2 เปิดตารางกระจายและมอร์แกนจากจำนวนรวมของเทศบาลตำบลทั้งหมด
ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดของเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	จำนวน เทศบาล ทั้งหมด	เทศบาลตำบลขนาดเล็ก		เทศบาลตำบลขนาดกลาง		รวม ประชากร
		จำนวน เทศบาล	จำนวน ประชากร	จำนวน เทศบาล	จำนวน ประชากร	
เมือง	7	6	34	1	5	39
ท่าบ่อ	2	1	5	1	5	10
ปากคาด	1	-	-	1	5	5
บึงโขงหลง	1	1	13	-	-	13
ศรีวิไล	1	1	5	-	-	5
เฝ้าไร่	1	1	5	-	-	5
เซกา	2	-	-	2	10	10
พรเจริญ	3	3	15	-	-	15
สังคม	1	1	5	-	-	5
โซ่พิสัย	1	1	5	-	-	5
โพนพิสัย	2	2	10	-	-	10
บึงกาฬ	6	5	25	1	5	30
ศรีเชียงใหม่	2	1	5	1	5	10
รวม	30	23	127	7	35	162

ตารางที่ 4 รายชื่อเทศบาลตำบลและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อเทศบาล	กลุ่มตัวอย่าง					รวม
	นายก เทศ มนตรี	ประธาน สภา เทศบาล	นักวิชา การ ศึกษา	หัวหน้า ศูนย์ พัฒนา เด็กเล็ก	ประธาน กรรมกร ศูนย์	
เทศบาลตำบลขนาดเล็ก						
1. เทศบาลตำบลเวียงคุก	1	1	1	1	1	5
2. เทศบาลตำบลหาดคำ	1	1	1	2	2	7
3. เทศบาลตำบลกวนวัน	1	1	1	1	1	5
4. เทศบาลตำบลปะโค	1	1	1	1	1	5
5. เทศบาลตำบลบ้านเตี๊ยะ	1	1	1	1	1	5
6. เทศบาลตำบลวัดธาตุ	1	1	1	2	2	7
7. เทศบาลตำบลสร้างนางขาว	1	1	1	1	1	5
8. เทศบาลตำบลโพนพิสัย	1	1	1	1	1	5
9. เทศบาลตำบลบ้านถ่อน	1	1	1	1	1	5
10. เทศบาลตำบลฝ้ายไร่	1	1	1	1	1	5
11. เทศบาลตำบลหนองปลาปาก	1	1	1	1	1	5
12. เทศบาลตำบลสังคม	1	1	1	1	1	5
13. เทศบาลตำบลโซ่พิสัย	1	1	1	1	1	5
14. เทศบาลตำบลศรีวิไล	1	1	1	1	1	5
15. เทศบาลตำบลพรเจริญ	1	1	1	1	1	5
16. เทศบาลตำบลคอนหมื่นนาง	1	1	1	1	1	5
17. เทศบาลตำบลศรีสำราญ	1	1	1	1	1	5
18. เทศบาลตำบลวิศิษฐ์	1	1	1	1	1	5
19. เทศบาลตำบลหอคำ	1	1	1	1	1	5
20. เทศบาลตำบลหนองแจ้ง	1	1	1	1	1	5
21. เทศบาลตำบลโคกก่อ	1	1	1	1	1	5
รวมเทศบาลตำบลขนาดเล็ก	21	21	21	23	23	109

ชื่อเทศบาล	กลุ่มตัวอย่าง					รวม
	นายกเทศมนตรี	ประธานสภาเทศบาล	นักวิชาการศึกษา	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ประธานกรรมการศูนย์	
เทศบาลตำบลขนาดกลาง						
1. เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่	1	1	1	1	1	5
2. เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย	1	1	1	1	1	5
3. เทศบาลตำบลโพนสา	1	1	1	1	1	5
4. เทศบาลตำบลท่าสะอาด	1	1	1	1	1	5
5. เทศบาลตำบลปากคาด	1	1	1	1	1	5
6. เทศบาลตำบลศรีพนา	1	1	1	1	1	5
7. เทศบาลตำบลบึงกาฬ	1	1	1	1	1	5
รวมเทศบาลตำบลขนาดกลาง	7	7	7	7	7	35
รวมทั้งสิ้น	28	28	28	30	30	144

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของเทศบาลตำบลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดหนองคาย

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

5.1 นายอดุลย์ ภูปลื้ม ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและเนื้อหา

5.2 นายคัมภีร์ สุดแท้ ค.ค. (การบริหารการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

5.3 นางนภสร ดวงหัตถ์ กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยบันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายชื่อ แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องกับความคิดเห็น โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 62)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างความคิดเห็นกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับ นายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลตำบล นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากเทศบาลตำบลในจังหวัดอุดรธานี

8. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .90

9. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอต่อท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลในเทศบาลตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัวจากท้องถิ่นจังหวัดหนองคายส่งถึงนายกเทศมนตรีตำบลทุกแห่งที่มีประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืน

3. การเก็บแบบสอบถามคืนผู้วิจัยประสานงาน โดยตรงกับเทศบาลตำบลที่มีกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ มาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของเทศบาลตำบลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย ทั้ง 6 ด้าน มีลักษณะเป็น มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ คะแนนที่ได้นำมาวิเคราะห์รายข้อโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการดำเนินงาน
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง การดำเนินงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง การดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง การดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง การดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง การดำเนินงานน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t-test การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางและการเขียนพรรณนา

4. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม คือ การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 ร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ว่าแตกต่างกันหรือไม่ ใช้การทดสอบ (t-test)

6.3.2 การทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test)

6.3.3 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยเชิงคุณลักษณะ

ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรเทศบาลตำบล ขนาดเล็ก และขนาดกลางที่มีวิธีปฏิบัติงานเป็นเลิศ จำนวน 2 แห่ง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกในครั้งนี้เป็นผู้ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2542 : 102) ได้แก่

- 1.1 นายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน
- 1.2 ประธานสภาเทศบาลตำบล จำนวน 2 คน
- 1.3 นักวิชาการศึกษา จำนวน 2 คน
- 1.4 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน
- 1.5 ประธานคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง รวมทั้งเทปบันทึกเสียง ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

3.2 สร้างประเด็นคำถามที่เหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดหนองคาย

3.3 นำประเด็นคำถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการถอดเทปสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ